

Dolžnost krščanske dobrodelnosti

Ko bomo dne 19. t. m. praznovali praznik sv. Vincencija Pavelskega, čnega največjih junakov krščanske dobrodelnosti, je najlepša prilika, da se spomnimo na dolžnost krščanske dobrodelnosti, ki veže tudi nas. V socialnem življenju mora biti najprej pravica, ki pravi, da moramo dati in pustiti vsakemu svoje. Potem pa pride ljubezen do bližnjega, ki pravi, da moramo, če nam je mogoče, pomagati vsakemu, ki je v stiski. To je dolžnost, ki veže nas kristjane v vesti. Tako namreč pravi apostol Jakob: »Kaj pomaga, bratje moji, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga more vera rešiti? Ako sta brat in sestra brez obleke in nimata vsakdanjega živeža, pa jima kdo izjema vas reče: »Pojdita v miru, pogrejata se in se nasitita« — pa jima ne daste, kar je potrebno za telo, kaj to pomaga? Tako je tudi z vero, če nima del: sama je mrtva.«

To zapoved je apostol dobil od Kristusa, ki je izjavil: »Ne kdor pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, temveč kdor vrši voljo nebeskega Očeta.« Volja nebeskega očeta pa je, da se kristjani ljubimo med seboj, kakor nas je Kristus ljubil. Ljubiti pa se moramo ne z besedo, nego v resnici; ljubiti se moramo z izkazovanjem pomoči ljudem, ki so v nujnih stiskah.

Premalo ljubezni

In tu bi želeli, da bi prišli vsi za kak dan v Dobro. pis. in bi tam poslušali zgodbe vedno novih ljudi o neštevilnih potrebah, na drugi strani pa tudi zgodbe o trdosrčnosti nekaterih ljudi in tudi dobrodelnih ustanov in javnih organov, ki jim odrekajo pomoč zato, ker so »jugoslovski«. Večkrat so izgubili vse do obleke, ki jo imajo na sebi, a kljub temu ne ganejo nekaterih trdosrčnih oseb. Pisal nam je nekdo: »Pred časom sem prišel iz bolnice, kjer sem se zdravil več let na pljučih. Upal sem, da dobim kako zaposlitev ali podporo. Toda kamor sem prišel, kamor sem potkal, sem slišal: »Ste Jugoslovanci, vam ne moremo pomagati.« Sedaj se obračam še na vas. Če mi vi ne pomagate, moram umreti.«

Nekomu smo pomagali, da je hotel obedovati v kuhinjo Papeške podporne komisije pri Treh kronah, kjer se dobi obed po zmernih cenah. Toda kolikokrat je revež moral za prikuho slišati od gostov pri mizi: »Sciavo, va fuori di qua!« In nihče se ga ni upal zagovarjati, čeprav je ta človek še večja žrtev brezbožnega komunizma kakor širokoustneži pri mizi.

Drugič se je zopet zgodilo, da so nekatere slovenske begunce, ki so bivali v Gorici že več let, dobesedno vrgli s pomočjo stražnikov na cesto, da so prišle v stanovanje nekatere goriške »scioré«, ki so bile doma malo preveč na tesnem. In gorja naših ljudi ni še konca. Tako so večkrat zagrenjeni, da pravijo: »Zdama sem zbežal pred komunisti, tukaj pa moram sam postati komunist, ko vidim toliko sovraštva okrog sebe.«

Ob tej priliki vprašamo vse goriško občinstvo, slovensko in italijansko, ki trdi o sebi, da je demokratično in večkrat celo tudi krščansko: »V čem je vaša demokratičnost, v čem vaše krščanstvo?« Vera sama zase brez dobrih del je mrtva; demokracija brez narodne strpnosti in pravičnosti je le diktatura. Če se pri tem skriva še pod

plaščem krščanstva, je naravnost ogabna. Zato pa priskočite na pomoč vsem, ki so se izgubili, in pomagajte vsem, ki so v potrebah, ne samo nekaterim. Oblasti pa prosimo, da bi imele več obzirnosti in razumevanja za slovenske begunce. Če so se ti zatekli in se še vedno zatekajo v Gorico, ne delajo tega zato, da bi Gorica postala slovenska, temveč zato, ker je Gorica prvo mesto, kjer smejo svobodno dihati in se oddaljiti od prestanega strahu. Vsled tega je največja brezčutnost in nesmisel, če oblasti take reveže zapirajo po tedne in tedne in jih potem pošiljajo v kako taborišče v Italijo. Vprašanje teh ljudi

bi se moralo v sporazumu z zastopniki demokratičnih Slovencev v Italiji na kak bolj dostojen način rešiti.

Če še upoštevamo, kako velikodušno podporo uživa Italija od katoličanov drugih narodov, zlasti od Američanov, se nam pokaže trdosrčnost napram slovenskim beguncem, bivšim italijanskim državljanom in še danes žrtvam fašističnega nasilja in vojne, toliko bolj grda in nerazumljiva.

S tem pa nočemo biti italijanskim ljudem in ustanovam nevaležni za tisto pomoč, ki jo nudijo našim beguncem, čeprav je zelo skromna.

Slovenski verniki pa so poleg tega še prav posebno dolžni, da pomagajo svojim rojakom, zakaj naravno je, da se krščanska ljubezen začne najprej pri bližnjem, ki je tvoj rojak. Zato pristopite k Dobrodelnemu društvu.

Sv. oče govori kat. delavcem

Na praznik sv. Petra in Pavla je govoril sv. oče več kot 50 tisočim kat. delavcem združenih v Aeli (Associazione cattoliche Lavoratori Italiani). V svojem govoru je izrazil veselje nad vedno večjim razvojem organizacije Aeli ter pozval navzoče, naj vztrajajo na tej poti ter naj delajo na to, da bo njihova organizacija polna pravega krščanskega življenja. Delavci ne smejo zaupati na tujo pomoč, temveč predvsem na svoje delo. Še danes težkega položaja delavcev niso krive samo nezadostne plače, ampak tudi nekrščanska težnja po zabavi in uživanju. Vrniti se je treba zato h krščanski varčnosti in

skromnosti. Pred očmi je treba imeti vedno namen, ki ga imajo Aeli, to je vzgojo delavcev v prave kristjane. Glede delavskih sindikatov je rekel sv. oče, da ne smejo stremeti za tem, da bi zavladali v državi in družbi, ampak da morajo na podlagi krščanske pravičnosti sodelovati z ostalimi socialnimi stavovi, sicer bi varali delavce, ki stavijo svoje zaupanje vanje. Če bi pa sedanja oblika sindikatov ogrožala pravi namen delavskega gibanja, Aeli gotovo ne bodo zanemarile svoje čuječnosti, ampak bodo posegle odločno vmes, če bi resnost položaja kaj takega zahtevala.

žali, nam kaže, kako nevarno in pogubno je poslušati obljube satanovih otrok, t. j. brezbožnih komunističnih voditeljev. — Narod naj poslušajo v tej uri splošne zmede božji glas v božjih namestnikih na zemlji, t. j. v sv. očetu, škofih in z njimi povezanih duhovnikih. Le tako smejo upati na boljše čase. Samo nepokorni otroci Cerkve prihajajo vedno znova do razočaranj in morajo vsi obupani izjavljati: »Nismo mislili, da bo tako, predstavljali smo si stvar vse drugače. Sedaj vemo, kaj je 'solzna dolina'.« Boj proti satanu more uspešno voditi le Bog in kdor Njemu sledi!

Nadljudje — nenormalni ljudje — manjvredni ljudje

Iz Nemčije je prišel oholi nauk o nadljudah, ki da so poklicani, da druge obvladujejo in zaničujejo. Ta krivi nauk je zastupil cele narode. V oboževanju svojih vrlin, svoje zgodovine, svoje kulture, svojih namišljenih zgodovinskih nalog so šli in še gredo tako daleč, da druge narode, njihov jezik, njihove sposobnosti, njihovo kulturo itd. prezirajo, zaničujejo, skušajo spraviti z obličja zemlje. Kaka prevara! Napuh, tak osebni kakor narodni, hodi pred padcem. Ohola domišljavost »nadljudi« in od samoljubja pijanih »nadnarodov« jim pred zgodovino vtisne pečat nenormalnosti. Kar pa je nenormalno, je manj vredno. Torej oholi »nadljudje« postane pomilovanja vredno nenormalno bitje, nad katerim se v zgodovini prej ali slej izpolni beseda sv. pisma: Le zaničaj, ko se boš naveličal zaničevati, boš zaničevan!

Dobrodelna pisarna

opozarja, da so pooblaščen pobarati članarino in prostovoljne prispevke za Dobrodelno društvo v Gorici samo tisti poverjeniki in poverjenice, ki imajo nalašč za to tiskane pobotnice, katere zahtevajte, kadar darujete za Dobrodelno društvo, da vas ne bodo morda varale zlonamerne osebe. Istočasno vabimo vse dobrosrčne

OKNO V SVET

Oče piše sinu

V temni spor med Stalinom in Titom prinaša precej luči pismo, ki ga je baje naslovil dne 11. junija moskovski diktator beograjskemu nepokornežu, ki se je drznil misliti s svojo in ne s Stalinovo glavo. Glasi se med drugim:

»Moč našega režima je bila vedno v zgledni naglici, s katero smo poklicali pred sodbo sovražnike ljudstva. Vi ste odklonili udeležiti se zasedanja komunistične Internacionalne (Kominforma) je hotel napisati batjuška. Zato danes ni več časa za kaka čustva obzirnosti, ampak je nastopila ura brezobzirne pravice, ker ste pokazali, da vas preveča želja po neodvisnosti, a ta je nezdružljiva s pripadnostjo h komunizmu.

Tovariš Tito, vi ste hoteli igrati vlogo velikega moža, a nimate zato ne sredstev ne sposobnosti. V zunanji politiki, na primer, niste nikdar podpirali volje Sovjetske zveze, deloma iz lastne iniciative, deloma radi strmušstva svojih neposrednih sodelavcev. Mi zahtevamo, da nam pojasnite vzroke tega ne vrednega in nečednega vašega zadržanja.«

Sin mu odgovarja

»Nimam nobene bojazni povedati vam, da so lažniva vsa poročila, ki ste jih dobili od Malenkova in Ždanova. Glede zunanje politike priznam, da sem res izjavil, da ne bo Trst postal nikdar italijanski, tudi ne na ljubo našega prijatelja Togliattija.«

Če beseda ne izda, naj zapoje palica

Za odgovor na ta Titov odgovor je močnejši komunist Stalin zapovedal Kominformu, naj izbriše šibkejšega komunisto Tita in njegove ožje sodelavce. Stori so pač »strašni grehe«, da so celo v zunanji politiki skušali braniti interese svoje lastne države in da so v notranji politiki imeli nekoliko več smisla za potrebe lastnih državljanov, kot ga ima diktator Stalin za svoje ruske sužnje. — Zato so postali trockisti, izdajalci in sovražniki naroda. Nas le veselijo, da dobivamo vedno več »tovarišev«, ki mislijo s svojo glavo in postajajo reakcionarci za nami. Še pošteni kristjani naj postanejo in narod jim bo odpustil prejšnje zablode.

Vnuki posredujejo

V Jugoslaviji je vsa mlajša komunistična generacija stopila na stran Tita. Pošiljajo mu izraze zaupanja, v Moskvo pa zagotovila do Stalina, da imajo tudi vanj vso vero in zaupanje, a ga istočasno roti, naj stori vse možno, da se preklicijo vse neosnovane obtožbe proti Jugoslaviji, proti njeni komunistični partiji in njenemu centralnemu komitetu.

Družinski spor (ali kome-dija za naivneže?) gre naprej

Zdi se pa, da bo vse to le malo ali nič zaleglo. Komunizem je moloh, ki žre svoje otroke brez usmiljenja. Tito se je nekoliko zanašal na Albanijo, pa ga je zatajila in je odpovedala vse dosedanje pogodbe z Jugoslavijo; zanašal se je na Bolgarsko in ta je najprej okleva in potem pod pritiskom ruskih funkcionarjev, ki nadzirajo vse politično življenje v satelitskih državah, klonila pred sklepom Kominforma in obrnila hrbet »bratski« jugoslovanski kom. partiji. Isto so storile kom. partije v Madžarski, Romunski, Češkoslovaški in Poljski,

ki so vse izrazile brezpogojno pokorščino Stalinu.

Enega, in sicer najbolj razvpitega nasilneža je treba obsoditi, da ne poreče svet, da so komunisti vsi taki.

Dve muhi na en udarec

Eden pa si pri tej zadevi mane roke, in ta je »tovariš in prijatelj« Togliatti. Mislimo, da smo prav blizu resnice, če sumimo, da je ravno on prav pridno podtikal pod loncem, kjer se je ta miselna kuhala.

Tako so vse uradne komunistične partije sedaj proti Titu, ker je prišel tak ukaz iz Moskve. Ni mu pa nasprotno javno mnenje ljudstva po satelitskih državah, ker so vsi že siti komunistične diktature in gospodarske bede ter si želijo vsaj polajšanja v gospodarskem oziru, za katerega kaže Tito več smisla kot Stalin in Kominform.

(Tito kaže največ smisla za kmečki stan in vse ljudstvo s tem, da prireja že svetovno znane pravilne pojedine, medtem ko ljudstvo po večini strada — že tudi močnika — in ko Dalmatince dalmatince več ne pozna.)

Torej celo Titu se je začelo zdeti že prenemarno, da morajo vsi sateliti nositi le naprej sadove suženjskega dela svojih državljanov v preluknjane vreče nasitne boljševiške države. Ali so Italijani res tako vzorno neumni, da mislijo, da jih čaka kaj boljša usoda, ako se izročijo rajši Stalinu kot Titu?

Torej v svetu se komunisti tolažijo, da niso vsi kot Tito, v Jugoslaviji pa se tolažijo, da je zlo le iz Moskve in da bo zdaj bolje...

Demonstracije v Pragi

V torek 6. VII. je bilo v Pragi veliko sokolsko zborovanje. Ob tej priliki so priredili zlasti dijaki in visokošolci ob odobravanju občinstva demonstracijo proti sedanji vladi. Razvili so celo ameriško zastavo in vpili: Živela svoboda! Živel Beneš! Živel Masaryk! Več sto demonstrantov so zaprli. Bivši češkoslovaški poslanik v Kanadi František Nemec je glede teh demonstracij in dogodkov v Jugoslaviji izjavil, da pomenijo začetek konca rdečega gospodstva v Evropi. Na podlagi poročil, ki jih prejema iz Češkoslovaške, je nadalje izjavil, da se pripravljajo za bodoče tedne val demonstracij po vsej Češkoslovaški.

Palestina

Grof Bernardotte ni uspel s svojim posredovanjem med Judi in Arabci. Oboji so odklonili njegov načrt za porirjenje Sv. dežele. Rok premirja je medtem pretekel in začela se je znova vojna med obema strankama. Tako bo odločil meč, kdo bo gospodar Palestine.

Na angleško poslaništvo je že padla bomba.

Italija

Obje zbornici hitita zasedati, delavstvo po državi pa stavkati po že vnaprej določenem načrtu. Najhujše zlo v Italiji je velika brezposelnost in minister Fanfani je izdelal svoj načrt, kako bi se odpravila. Glavna smer načrta je, da se začne s pomočjo države, podpore Marshallova načrta in prispevkov že zaposlenih delavcev veliko stavbeno gibanje po vsej državi, ki bo dalo zdravo stanovanje 300 tisoč delavskim družinam in delo nestetim brezposelnim.

Berlin

Berlinska napetost je blizu vrhunca. Zavezniki edinole z letali dovažajo živ živila, a zdaj so Sovjeti začeli s svojimi lovei tudi ta dovoz motiti. Francija je že odpoklicala svoje civilno prebivalstvo iz mesta domov, zapadni zavezniki so poslali sovjetski vladi protestno noto, Molotov je poklical vojaškega guvernerja Sokolovskega iz Berlina na posvetovanje v Moskvo, zavezniški vojaški poveljniki vseh zasedbenih čet v Evropi pa so se zbrali na posvet v gradu Miramar v STO. Zna se zgoditi, da bo še kaka zvezda zatonila, kakor je Hitlerjeva, če se sproži nov plaz vojne.

SHOD TRETJEGA REDA

bo v nedeljo 18. t. m. ob 4. uri pop. v cerkvi sv. Ivana.

DOMAČE NOVICE

Stara gora

V nedeljo 4. julija so na Stari gori ob ogromni udeležbi ljudstva odkrili 17 metrov visok križ, ki bo vsako noč razsvetljen. Videli ga bodo lahko po velikem delu videmske nadškofije in tudi onstran meje. Ob tej priliki je lepo govoril kapucinski misijonar iz Brazilije, ki je razodel svoje široko krščansko srce. Razložil je pomen tega križa in klical blagoslov na ožjo in širšo domovino, pa tudi na »brate onstran meje«. Da, vsi, ki se imenujemo kristjani, smo bratje in ni prav, da živimo drug pred drugim v strahu, kakor se mnogim godi okrog Stare gore. Naše brate ob Nadiži naj spominja to znanje sv. križa, da smo bili po Kristusu osvobodjeni in da postava ljubezni ne pozna strahu!

Doberdob

V četrtek 8. VII. je prevz. g. nadškof blagoslovil dva nova zvonova, ki ju je ulila tvrdka Broili iz Vidma. Še isti večer smo ju dvignili v zvonik, odkoder hosta oznanjala slavo Bogu in mir ljudem dobre volje.

Srednješolska akademija

Napovedana srednješolska akademija se je izvršila v nedeljo ob zelo veliki udeležbi šolske mladine, staršev in vseh krogov slovenskih meščanov. Izobraženstvo je polnoštevilno prisostvovalo lepi prireditvi, ki je pokazala, kako zelo je napredovala slovenska mladina v nekoliko letih slovenskega šolstva.

Spored je bil zelo bogat in prostor našega skromnega lista ne dopušča, da bi ocenjevali posamezne točke. Splošno mnenje udeležencev je bilo, da so bile pevske točke najbolj lepo podane, nekatere tako, da si sploh ni mogoče misliti, kaj bi jih podali še bolje. Najbolj sta ugajali Bučelar in Večerni zvon, ki so ju morali na burno zahtevo občinstva ponoviti. Tudi deklamacije so bile lepo podane, a ne vse. »Gorska bajka« je pokazala, koliko more spreten režiser tudi z zelo skromnimi sredstvi v najkrajšem času doseči. Za balet pri mladinskih prireditvah na splošno nisimo vneti, a balet v tej igri bi nas bil skoraj zadovoljil, ako bi bile odpadle nekatere kretnje, ki so bile pač neprimerne za tako nežno občinstvo, kot je mladina v razvojnih letih. — Če se ne motimo, smo slišali tudi besedo »večna materija«, kar je seveda groba zmot, ker več en je le Bog in »večna materija« je le malik materialistov.

Igralci so prethito govorili. V celoti pa je prireditev gotovo zelo razveselila slovensko družino v Gorici, ki je napolnila dvorano do zadnjega kotička in se bo spet rada zbrala, ko nam bo učeča se mladina kaj podobnega priredila.

Msgr. Ukmar - sedemdesetletnik

Dne 10. julija je dosegel msgr. dr. Jakob Ukmar 70 let starosti. Kdo ne pozna tega odličnega tržaškega duhovnika? Vsi ga spoštujejo kot vzornega delavca v vinogradu Gospodovem. Kdo bi preštel vse pridige, ki jih je imel za duhovnike in za vernike ob priliki raznih duh. vaj, duh. obnov, tridnevnic, misijonov, pri Sv. Jakobu v Trstu in v Škedinju, ob priliki novih maš itd. zla-

sti v tržaški škofiji? Sedemdesetletnik je še danes tudi neumoren delavec na cerkvenem sodišču v Trstu in kot član pokrajinskega sodišča v Benetkah. — Jubilant rad seže tudi po peresu in prav pridno sodeluje pri kat. tedniku v Trstu. Njegovi spisi so vsi temeljiti, kakor je sploh vse temeljito, kar piše ali govori. Po vsem svetu je postal znan, ko je bil lansko leto v avgustu od rdečih v Istri tako surovo napaden, da so ga skoraj ubili. To je dobil v zahvalo, ker je vedno učen, da je treba zelo veliko ljubezni in obzirnosti tudi do takih sovražnikov, kakor so brezbožni komunisti. Ob tej priliki se je pokazalo, kako trdne so še tudi njegove telesne sile. Velepoštovanemu jubilaru naj Bog še dolgo ohrani duševne in telesne moči v prid slovenskim vernikom v Trstu.

Novomašnik dr. Stanko Živic

Dne 29. VI. je bil posvečen v duhovnika v Monterotondo dr. Stanislav Živic, salezijanec iz Goče pri Vipavi. Novomašnik je pel v Tramontu pri Padovi 4. julija. Tamkajšnji g. župnik ga je prav gostoljubno sprejel in je imel tudi novomašniški govor o duhovniku, mazi ljenu Gospodovem. Med govorom je omenil, kako hudo mora biti novomašniku, da ne more imeti pri taki slovesnosti okrog sebe ne matere ne bratov ne drugih domačih in da je daleč od rojstnega doma in domovine.

Košček domovine pa je le imel pri sebi. Slovenska skupina iz Padove in okolice mu je pripravila prav prišeren praznik. Slovensko dekle ga je pozdravilo z ganljivim govorom pred cerkvijo in mu poklonilo šopek domačega cvetja, slovenski visokošolci pa so mu peli v cerkvi slovenske nabožne pesmi, med drugimi tudi znano »Novomašnik, bodi pozdravljen«. — pred cerkvijo pa še nekaj narodnih, ki so vsem navzočim izvale solze iz oči. Po slovesnosti se je dr. Živic zahvalil vsem, ki so mu pripravili tako lepo slovesnost, posebno pa neki družini, ki se je največ žrtvovala, g. župniku in visokošolcem.

Novomašnik, ki je študiral v Gorici, Torinu in Padovi, kjer je postal doktor, je 5. VII. odpotoval v Rim.

Bog spremljaj novomašnika po vseh potih in blagoslavlja njegovo delo po svetu, dokler se ne bo mogel vrniti v domovino, kjer bo treba posvetiti po sedanjem viharju toliko skrbi zlasti za peljani mladini

† Virgilij Šček

Bivši poslanec v rimskem parlamentu, urednik tržaškega »Malega lista« in tajnik goriškega K.T.D. duhovnik Virgilij Šček je po težki operaciji 9. VII. umrl v ljubljanski bolnišnici. Rajni je bil zelo nadarjen in silno delaven duhovnik, a udeleževal se je rajši na političnem kot na verskem polju. Zato kliče »Primorski dnevniki«, ki prepoveduje duhovnikom politično delovanje, temu »sostrudniku« in »tovarišu«. »Slava njegovega spominu!« Mi vemo, da je bil g. Šček zelo blagodejna srca in vnet za socialni blagor naroda, a napravil je marsikak korak, ki ga moremo razumeti le v luči ali senci njegovega silno rahlega zdravja. Večkrat je bil operiran in ne premano je moral uživati zdravila in mamila, ki so zelo kvarno vplivala na njegove živce. Bog bodi temu trpinu usmiljen! Sobrate vabimo, naj se ga spomnijo pri daritvi sv. maše, sestri skladateljici Fridi pa izrekamo prav iskreno sožalje.

Redovništvo v Sloveniji pred vojno in sedaj

Pregled moških redovniških postojank (Nadaljevanje)

Kapucini: Celje (provinciální sedež), Škofja Loka, Ptuj, Krško ob Savi, Maribor na Studencih, kjer je bila leta 1940 ustanovljena nova župnija, (naselili so se tam 1922. leta), Štepanja vas pri Ljubljani (se naselili 1941). Potem ima provincija še šest samostanov na Hrvaškem. Minoriti so imeli samostane sa-

NAŠ LIST V VSAKO HIŠO!

Zbirka za odgovornega urednika

V »Prim. dn.« 10. VII. so navedeni težki tisočaki, ki so jih zbrali prebivalci raznih sektorjev Istrskega okrožja za milijonsko globo, ki je zadela odgovornega urednika tega »poštenega« in »resnicoljubnega« lista. — Ubožno istrsko ljudstvo, ki mora za take reči toliko žrtvovati, je vredno vsega pomilovanja. Ali bi ne bilo primerno, ako bi se za kritje te globe tovariši Tito in njegovi črji sodelavci odpovedali eni sami večerji? To bi gotovo bolj služilo krhajoči se fratelanzi in edinosti v komunistični stranki kot pa »Poziv zvezce partizanov za Istrsko okrožje« v isti števi. »Pr. dn.«, ki »odločno obsoja«, »ne dopušča« in spet »poziva« in »zahteva« in ponovno »zahteva«, da se ukine vsako polemiziranje.

Prejeli smo iz Štandreža in priobčujemo dobesedno:

»Ker g. župnika pi doma, odgovarjam« »Soča« z dne 10. t. m. m.

Pisec članka je očividno gluha ali vsaj zelo naglušna. Slišal je v pridigi besedo »svinja« (tem nedolžnim živalim se včasih dela krivica. Op. ur.) in da »polje ne bo rodilo«. Te besede podtika župniku v popolnoma drugačni zvezi, kot so bile izrečene.

Pametni (zelo talažilo! Op. ur.) Štandrežci želimo z našim župnikom vred našemu polju toliko rodovitnosti, da bo ostalo še kaj za zbirko »Odbora« v kritje dolgov »Prim. dnevnika«. (Prevelika želja. Dovolj je, da ostane kaj za Dobrodelno pisarno in druge dobre ustanove. Op. ur.)

Mladina in pametni Štandrežci (upamo, da je tudi mladina pametna! Op. ur.) prav lepo pozdravljamo svojega župnika in mu želimo, da se vrne ozdravljen in z novimi močmi med naš, ker ga čaka še mnogo dela. (Če opombe premislite, ne boste užaljeni! Op. ur.)

Vprašanje in odgovor

Prof. matematike: »Čuj, kolega, kako bi se dala najbolj na kratko označiti vsebina vseh dosedanjih 950 števil« »Primorskega dnevnika«?

Prof. filozofije: »Kot se »špota« loncu, da je črn.«

Prof. mat.: »Ni prav, ker ta črni kotel se »špota« tudi belemu loncu.«

Prof. fil.: »Torej pa: Tat očita okradenemu, da ga je okradel.«

Prof. mat.: »Dobro, a bolj na kratko!«

Prof. fil.: »Rečem ti, da mi ne porečeš!«

Prof. mat.: »Z eno besedo!«

Pro. fil.: »Propaganda!«

Prof. mat.: »To je dvoumno, ker propaganda je lahko dobra.«

Prof. fil.: »Slepilo.«

Prof. mat.: »To je matematično precizno. Bravo!«

mo v Ptuj in na Ptujski gori ter nekaj župnij. Jezuiti imajo svoji postojanki v Ljubljani in Mariboru. Lazaristi (misijonarji) imajo svoj provinciální sedež v Ljubljani pri Sreću Jezusovem, potem sirotišče v Zeleni jami. Groblje pri Kamniku, kjer so imeli pred vojno tudi misijonsko tiskarno, ter v Celju. Zelo hitro so se razširili po Sloveniji salezijanci. Ti so imeli pred vojno svoje zavode, ki so služili izrecno samo vzgoji mladine. Tako poznamo zavod in božjo pot Marije Pomočnice na Rakovniku pri Ljubljani, na Kodeljevem je mladinski dom, v Radni ob Savi je noviciat, v Veržeju pri Ljutomeru — privatna gimnazija, nadalje so salezijanci še v Murski Soboti in na nekaterih manjših postojankah. Imamo tudi nekaj strogih redov, kakor so trapisti v Rajhenburgu, eistercijanci v Stični na Dolenjskem in kartuzijanci v Ptererjah. V Ljubljani je tudi samostan križiškega reda, kjer je za časa evharističnega kongresa in kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani stanoval papežev delegat kardinal Hlond. Obstajata tudi dve postojanki usmiljenih bratov, in to v Novem Mestu in v Zalcu pri Celju. Tako smo spoznali moške redove in njih postojanke. Poglejmo še ženske redove in družbe, ki so v Sloveniji.

(Nadaljevanje sledi.)

Naše služabnice

Spolnuij dolžnosti in zahtevaj pravice!

Marsikatera družinska pomočnica že komaj čaka, da ji povemo, kakšne so njene pravice glede delovnega časa, počitnice, plače, socialnega skrbstva itd. Nepečakanim prijateljicam moramo povedati, da nismo nikaki demagogi. Ali veste, kdo so demagogi? To so taki ljudje, ki bi se radi iz pohlepa po oblasti, ugledu ali denarju prikupili ljudem ter se v ta namen laskajo njihovim težujam, nagnjenjem in strastem pred vsem s poudarjanjem in pretiravanjem njihovih pravic, s poudarjanjem ter pretiravanjem krivice, ki se jim godijo, ter z več ali manj hinavskim razkazovanjem sočutja z njimi ter skrbi za njihov blagor. Demagogi se skrbno izogibajo, da bi ljudem govorili o njihovih dolžnostih, ali jim celo očitali kake njih napake. Toda gorje ljudem, ako taki demagogi dobijo nad njimi oblast. Kar na mah izgubijo ti hinavci vso sladkost in postanejo trinogi brez srea.

Ker torej mi nismo in nečemo biti demagogi, ki sebe iščejo, ampak vaši resnični prijatelji, ki vam želimo le dobro, vam moramo govoriti resnico in vas zato opozoriti tudi na take stvari, ki ne ugajajo človeški sebičnosti. Taka stvar je **dolžnost**. Pravice ugajajo vsem, a o dolžnostih nič kaj radi ne slišijo. Najrajši bi imeli vse pravice, a nobene dolžnosti, čeprav nam dajejo socialne pravice le izpolnjene socialne dolžnosti. To misel je izrazil sv. Pavel z besedami: »Kdor ne dela, naj tudi ne je.«

Včasih gledamo delavce pri delu. Vsi ti ljudje prav dobro vedo, koliko bi potrebovali zase in za svojo družino in koliko dejanski prejemaajo za svoje delo. Večinoma so mnenja, da bi morali prejematj veliko več in zato kaj radi stavkajo in vpijejo po večjih plačah in zmanjšanem delovnem času. Toda med zapeljanimi delavci je prav mnogo takih, ki se nikdar ne sprašajo, ali s svojim

delom tudi resnično toliko proizvajajo, kolikor zahtevajo. Marsikak delavec se pri delu vede tako, kakor da bi bila njegova prva naloga, Bogu čas in ljudem denar krasti. Delavstvu so se v prejšnjih časih godile po kapitalizmu velike krivice, a danes je treba reči, da se take krivice godijo skoraj samo še v deželah, kjer vlada »diktatura proletariata« ali bolje diktatura nad proletariatom. V resnično demokratičnih deželah si je delavec pridobil že toliko pravic, da uživa nekako prednostno stališče v primeri z mnogimi drugimi stanovi. Tu so le še brezposelnost vsesa milovanja vredni, a te brezposelnosti so krivi večkrat vprav delavci, ki se zavedajo pravic, ne pa svojih dolžnosti, in so tako skrivni, da delodajalci nočejo dajati dela, ker ne zmorejo previsokih cen, katere izvirajo tudi iz brezvestnosti pri delu in ogrožajo obstoj številnih podjetij.

Naše služabnice naj danes premislijo, ali spadajo tudi one med take, ki radi poznajo le svoje pravice, a se za svoje dolžnosti prav nič ne brigajo. — Po večini so naša dekleta več kot vestna, a vendar homo prihodnjič napisali nekaj misli o njihovih dolžnostih.

(Nadaljevanje)

Listnica uredništva

P. K. — Vaša znanka je dejala, da noče podpirati Cerkev, ker da je ta že dovolj bogata in »ker tudi Cerkev ne pomaga kmetu, ako mu hiša pogori«. — Kaj naj ji odgovorite? Težko ji boste kaj pametnega dopovedala, ker njene besede razodevajo zelo zmedenno glavo. — Če pa je le še malo razumna, poveste ji tako: Cerkev in njeni služabniki delajo za nas v duhovnem pogledu: tako smo dolžni tudi mi Cerkev podpirati v materialnih rečeh, kakor nas uči Gospod: »Vsak delavec je vreden svojega plačila«. — Cerkev pa ni nobena zavarovalna družba zoper požare in druge nezdode. Kam pa bi prišla, ako bi hotela vsem pogorelcem zidati nove hiše! Ker pa Cerkev zelo priporoča dobrodelnost in tudi sama od nekdaj s posebno skrbnostjo goji dobrodelnost, je izključeno, da ne bi tudi duhovniki sami in cerkvene dobrodelne ustanove pomagale potrebnim (tudi pogorelcem), kolikor pač morejo in gotovo več kakor tisti, ki Cerkev zaničujejo. Sicer Cerkev pomaga revežem že s tem, da uči vernike dobrodelnosti. — Recite svoji znanki, naj organizira čim več ljudi, ki bodo Cerkev tako izdatno podpirali, da bo mogla tudi revnina pogorelcem hiše postavljati. Če pa bodo verniki Cerkev podpirali tako kakor ona, bo ta mati stiskanih taka reva, da bo morala pošiljati še svoje duhovnike beračiti od hiše do hiše, kaj šele da bi reveže izdatno podpirala. Vaša znanka je s svojo modrostjo pogorela. Ta odgovor naj služi v pomoč tej novi pogoreli.

DAROVİ:

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:

R. P. 300; otroci in Pevmi in na Oslavu nabrali in darujejo za sirote v Slov. sirotišču 950; Benedikt Lutman 50; N. N. 100; V Podgori darovali še: Brajnik Zofka 100; Sturm Anastazija 100; Stifligoj Egidij 100; Pallich 100; Fon Ivanka 100; Kramar Pepi 100 L. 240 kg moke za kuhinjo.

Srčna hvala in Bog povrni!

Odgovorni urednik

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ

Katoliška tiskarna — Gorica

„TIGRI“ - APOSTOLI

⊙ 21 ⊙

»Hočemo poskusiti! Bojim se le, da bom moral mnogo reči opustiti, ki sem jih do zdaj rad delal.«

»Rad delaj? Ali si prepričan o tem? Vam trem stavim ta predlog: poskusite dobro živeti do jutri zvečer. Upirajte se vsemu zlu, ne le na zunaj, ampak tudi v sru. Tako boste že začutili nekoliko veselja, ki je v meni. Pri tem si mislite: kar koli je duhovnik v oni noči rekel, je bilo naslovljeno tudi na nas. Posebno ono o ljubezni Kristusu in o angeli varuhu!«

»Dobro! Jutri zvečer se odločimo!« Tovariši sežejo svojemu prijatelju v roko. V taborišču so začeli biti žogo. Pavel se s tovariši spet obleče in se pridruži igri. Tudi Dimitrij pride za njim in ga povleče za rokav:

»Je vse v redu, Pavel?«

»Sem zadovoljen. Dobro si molil.«

V popoldanskem počitku drugega dne povabi Sergij Pavla, naj se gre kopat z njim in s še onima dvema tovarišema. Pa danes se ne slečejo, ampak ležejo oblečeni v travo. Zarečih oči poročajo, kako so prvič zadovoljni sami s seboj in kako proste se počutijo. Ko bi takšno dušno stanje ne trajalo!

»To odvisi samo od naše moči.« Pavel jim govori zdaj o čudoviti veličini krščanske vere. Srca se vna-mejo. Fantje veselo skočijo pokonci: »Miša, za teboj

gremo, naj stane, kar hoče! Pripravi nas na krst! Nočemo, da bi se skrivali dan za dnem, kakor včeraj in danes! Najbolje bo, če spravimo celo taborišče na našo stran!«

»Kakor hočete!« se smeje Miša.

»Pripusti to nam. Najbolje bo, če prideš k taboriščnemu ognju, ko te mi pokličemo!«

Po večerji se zbere vsa gruča okoli ognja v taborišču. »Tigri« so začuden, da ni njih poveljnika tu. Sergij prižge ogenj in začne s tovariši pesem o Volgi. Zdaj je že pravo razpoloženje tu; srca so odprta. Sergij lahko začne.

»Tovariši! Komu smo dolžni zahvalo, da danes veselo sedimo tukaj?«

»Našemu Miši!« odgovorijo vsi navdušeno. »Kje pa je?«

»Pojdemo k njemu! Ali boste vi pripravljeni priti in mu slediti, kamorkoli vas popelje?«

»Čez drn in strn!« kličejo vsi.

»Tudi skozi ogenj, če treba,« kriči neki mladič navdušeno!

»Pot pa je nevarna,« brani Sergij, »strma in kamenita!«

»Vseeno nam je. Kjer je Miša, hočemo biti tudi mi!«

Vsi so vstali.

»Le sedite! Miša je prav blizu in pride kmalu med nas. S svojim duhom nas je sicer zapustil in je le na zunaj še brezbožen pionir. Miša je kristjan! Mi

trije, Nikolaj, Aleksij in jaz smo mu izvabili to skrivnost. Poskušali smo tudi mi živeti po krščanski veri in smo se odločili, da mu sledimo. Kdo gre z nami?«

Fantje sede kot okameneli in strme v ogenj ter majajo z glavo. Nekdo meni: »Tega bi od Miše nikdar ne pričakovali. Mislili smo, da ima več junaštva v sebi.«

»Kdaj ima kdo več junaštva? Če gre za svojim prepričanjem, ali če drvi za veliko množico in kriči, da ni Boga, čeprav mu srce pravi, da je Bog? Ali niste še nikdar začutili, da vam srce tako govori?«

»Potem moramo pač vse neumnosti verjeti!«

»Povedati vam hočem, kaj je treba verjeti. Poglavitna resnica je ta: da je Bog! Ta je naš Oče, ki nam hoče le dobro; poslal nam je svojega Sina iz nebes, da bi nas rešil hudega. Po smrti ni vsega konec. In glejte! To se mi prav posebno dopade. V čem naj se pa ločimo od tovrne živali, če ni posmrtnega življenja? Lahko garamo in se trudimo, ležemo v grob in segnijemo. Gotovo bi bilo v tem primeru najboljše, če bi brezobzirno iskali vsak le svoje koristi in udobnosti. Potem pa bi bil Miša neumen, da se v življenju toliko trudi in nam povsod pomaga in nam dela veselje.«

»Kristjani morajo ves dan svoje molitve lajnati!«

»Ne govori take neumnosti! Poglej Mišo! Ta je bil že takrat kristjan, ko smo si ga izvolili za poveljnika. Biti cel in vesel fant, to je vse! Mišo pa bi moral ti videti, kako moli, potem bi vedel, kaj je molitev!«

(Nadaljevanje)